

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Pospíšilem v právní věci

žalobkyně: **Mgr. G. S.**, narozená X
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 10. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádná z účastnic **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Shora označeným rozhodnutím ze dne 4. 10. 2021 žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ze dne 25. 3. 2021, č. j. X (dále též „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“), jímž žalovaná zamítla žádost žalobkyně o vdovský důchod pro nesplnění podmínek zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Správní orgán I. stupně uzavřel, že nárok žalobkyně na vdovský důchod ke dni 29. 5. 2021, tj. ke dni dovršení věku 55 let, nevznikl, neboť vdovský důchod jí byl již dříve obnoven od 17. 9. 2015 a zanikl dnem 24. 12. 2017, kdy její dcera L. S. ukončila soustavnou přípravu na budoucí povolání.

Nyní žalobkyně žádala o druhou obnovu dávky, nesplnila však žádnou z podmínek § 50 zákona o důchodovém pojištění.

2. V odůvodnění rozhodnutí o námitkách ze dne 4. 10. 2021 žalovaná zejména uvedla, že žalobkyni v minulosti rozhodnutím ze dne 4. 12. 2008 přiznala vdovský důchod, přičemž jí jej rozhodnutím ze dne 8. 9. 2015 odňala, a to ode dne 24. 9. 2015, ovšem s tím, že nárok na tento důchod zanikl dnem 31. 7. 2015 a nárok na jeho výplatu ještě za měsíc červenec 2015 trval v období od 24. 7. 2015 do 23. 8. 2015. Opětovně žalovaná přiznala žalobkyni vdovský důchod rozhodnutím č. I. ze dne 26. 11. 2015, a to od 17. 9. 2015. Ten žalobkyni znovu odňala rozhodnutím ze dne 12. 12. 2017, a to od 24. 12. 2017. V této souvislosti žalovaná konstatovala, že dvouletá podmínka pro opětovný vznik nároku žalobkyně na vdovský důchod ve smyslu § 50 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění uplynula dnem 23. 12. 2019.

II. Shrnutí žalobní argumentace

3. Ve včas podané žalobě žalobkyně v první řadě zrekapitulovala obsah obou rozhodnutí žalované s tím, že klíčovým je období od 24. 8. do 16. 9. 2015, kdy došlo k přerušení jejího nároku na vdovský důchod. Dále se vyjádřila k období, kdy její dcera L. S. studovala na G. B., K. Uvedla, že dcera nesložila maturitní zkoušku v řádném termínu na podzim 2014 výlučně z důvodu osobního konfliktu (sexuální obtěžování) a šikanózního jednání učitele gymnázia X. Z. C. Ten jí měl sdělit, že se osobně postará o to, aby nesložila maturitní zkoušku z předmětů francouzština a základy společenských věd, což se taky stalo. I ostatní studentky přitom měly s dotyčným vyučujícím obdobné konflikty, toliko dcera se však vzepřela. V roce 2015 žalobkyně konzultovala problém elektronicky s organizací Sista.cz, konkrétně s X. B. S. Š. Maturitní zkoušku dcera L. složila za osobní přítomnosti rodiny v oprávněném termínu v roce 2015. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil.

III. Vyjádření žalované k žalobě

4. Ve vyjádření k žalobě ze dne 28. 1. 2022 žalovaná zdůraznila, že žalobkyně nikterak nezpochybňuje časové posloupnosti zjištěné žalovanou ze správního spisu. Její snahou je dosáhnout toho, aby období od 24. 8. 2015 do 16. 9. 2015 nebylo bráno jako období, kdy došlo k přerušení jejího nároku na vdovský důchod. Podle žalované však od 1. 7. 2014 nelze dceru žalobkyně L. ve smyslu § 22 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění považovat za dítě, které se soustavně připravuje na budoucí povolání na střední škole, a v důsledku toho ji nelze považovat ani za nezaopatřené dítě ve smyslu § 20 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění pro účely posouzení nároku žalobkyně na vdovský důchod. Žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci

5. Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal *v mezích žalobních bodů* napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
6. Předmětem sporu je v dané věci rozhodnutí žalované, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně ze dne 3. 2. 2021 o opětovné přiznání vdovského důchodu. Z poměrně kusé

žalobní argumentace plyne, že žalobkyně nesouhlasí s tím, že její nárok na vdovský důchod byl přerušen v období od 24. 8. 2015 do 16. 9. 2015.

7. Jak plyne ze správního spisu, žalovaná rozhodnutím ze dne 4. 12. 2008 přiznala žalobkyni ke dni úmrtí jejího manžela J. S. (X) nárok na vdovský důchod, jelikož žalobkyně po úmrtí svého manžela pečovala o dvě nezaopatřené děti – dcery L. a K. S. Nárok na výplatu vdovského důchodu trval v období od 7. 10. 2008 do 23. 8. 2015. Studium dcery L. na G. K., B. totiž trvalo pouze do dne 30. 6. 2014 (na čemž nic nemění skutečnost, že L. S. úspěšně vykonala maturitní zkoušku v druhém opravném termínu dne 14. 9. 2015 – viz níže), dcera K. pak ukončila studium na M. u. v Brně dne 30. 6. 2015, v červenci 2015 neměla příjem z pracovního poměru a poté odjela do zahraničí (o čemž ostatně informovala žalovanou sama žalobkyně v žádosti o zastavení výplaty sirotčího důchodu pro dceru K. ze dne 24. 8. 2015). Žalovaná následně rozhodnutím ze dne 8. 9. 2015, č. j. X, odňala žalobkyni vdovský důchod od 24. 9. 2015 s tím, že nárok na tento důchod zanikl současně se zánikem nároku K. S. na sirotčí důchod dnem 31. 7. 2015 (nárok na výplatu vdovského důchodu pak trval do 23. 8. 2015). V mezidobí ovšem dcera L. S. dnem 17. 9. 2015 započala studium na U. P. v O., na což žalobkyně reagovala podáním *Žádosti o uvolnění vdovského důchodu* ze dne 24. 9. 2015. V návaznosti na to žalovaná dne 26. 11. 2015 pod č. j. X rozhodnutím č. I přiznala žalobkyni vdovský důchod od 17. 9. 2015 a rozhodnutím č. II deklarovala povinnost žalobkyně vrátit přeplatek, který vznikl na sirotčím důchodu za období od 24. 8. do 23. 9. 2015 a na vdovském důchodu za období od 24. 8. do 16. 9. 2015. Vzhledem k tomu, že studium L. S. na U. P. v O. bylo ukončeno dnem 1. 12. 2017, vydala žalovaná dne 12. 12. 2017 rozhodnutí č. j. X, jímž žalobkyni od 24. 12. 2017 odňala vdovský důchod podruhé. K uvedenému souhrnu nutno dodat, že ze správního spisu, ani z tvrzení účastníků nevyplývá, že by proti některému z rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2015, 26. 11. 2015, či 12. 12. 2017 žalobkyně brojila námitkami či jiným opravným prostředkem.
8. Z této rekapitulace je zřejmé, že před podáním žádosti žalobkyně o opětovné přiznání vdovského důchodu žalobkyně ze dne 3. 2. 2021 skutečně došlo k dvojímu odnětí vdovského důchodu žalobkyni. *Poprvé* byl nárok žalobkyně na vdovský důchod, resp. na jeho výplatu, přerušen v období od 24. 8. 2015 (v návaznosti na ukončení soustavné přípravy na budoucí povolání dcery K. v situaci, kdy zároveň dcera L. nebyla považována za dítě, které se soustavně připravuje na budoucí povolání) do 16. 9. 2015 (kdy od následujícího dne dcera L. zahájila soustavnou přípravu na budoucí povolání studiem na vysoké škole), *podruhé* pak od 24. 12. 2017 (v návaznosti na ukončení soustavné přípravy na budoucí povolání dcery L.; skutečnost tohoto přerušení nároku nečiní žalobkyně předmětem sporu). Tento předpoklad, z něhož žalovaná vycházela při zamítnutí žádosti žalobkyně ze dne 3. 2. 2021, tak byl správný.
9. Předmětem žaloby učinila žalobkyně okolnosti týkající se studia její dcery L. na G. B., K. Zatímco však v námitkách podaných proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 3. 2021 žalobkyně poukazovala na to, že dobu prázdnin nelze považovat za dobu přerušení studia, v žalobě uvedla důvody, na jejichž základě dcera L. nevykonala úspěšně maturitní zkoušku v řádném termínu (tímto vymezením žalobního bodu je soud vázán). Žalobkyně přitom nečiní sporným jednotlivá data, z nichž žalovaná vycházela (plynoucí též např. z potvrzení ředitele G. B., K., ze dne 7. 9. 2021), tedy že L. S. byla studentkou tohoto gymnázia od 1. 9. 2010, maturitní zkoušku na jaře 2014 nekonala, přičemž byla omluvena, v řádném termínu na podzim 2014 (15. 9. 2014) však maturitní zkoušku vykonala neúspěšně, stejně tak

v prvním opravném termínu na jaře 2015 (26. 5. 2015); teprve ve druhém opravném termínu na podzim 2015 (14. 9. 2015) vykonala maturitní zkoušku úspěšně. Žalobkyně brojí proti tomu, že za den ukončení studia L. S. na daném gymnáziu je žalovanou považován den 30. 6. 2014.

10. V tomto ohledu ovšem žalovaná správně (ve shodě s názorem ředitele G. B., K., uvedeným v potvrzení ze dne 7. 9. 2021) vycházela z § 81 odst. 10 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném do 30. 9. 2020 (aktuálně jde o odstavec 11), podle něhož *žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni, kdy úspěšně vykonal maturitní zkoušku. Nevykonali-li žák jednu nebo obě části maturitní zkoušky v řádném termínu, přestává být žákem školy 30. června roku, v němž měl vzdělávání řádně ukončit.*
11. Citovaná právní úprava je poměrně jednoznačná. Pro nyní projednávanou věc z ní plyne, že pokud L. S. nevykonala maturitní zkoušku v řádném termínu, přestala být žákem daného gymnázia dnem 30. 6. 2014. Na tom ničeho nemění datum opravného termínu, kdy vykonala maturitní zkoušku úspěšně (14. 9. 2015). Stejně tak je v tomto ohledu nerozhodná argumentace žalobkyně o skutečném důvodu, pro nějž dcera L. neměla maturitní zkoušku vykonat již v řádném termínu, spočívajícím v sexuální obtěžování a šikanózním jednání ze strany vyučujícího, a to zejména proto, že tato argumentace zůstala toliko v rovině nepodloženého tvrzení. Žalobkyně v tomto ohledu sice v žalobě navrhla důkazy, jednalo se však pouze o komunikaci, kterou vedla v květnu a červnu 2015 s organizací Sista.cz a s X. B. S. Š. Touto komunikací soud nedokazoval, neboť není patrné, jak by tyto konzultační diskuze vycházející skutkově pouze z tvrzení žalobkyně mohly sloužit ke zjištění závěru, že k tvrzenému konfliktu skutečně došlo (tím soud nijak nesnižuje možnost, že dotyčný vyučující jednal zavrženíhodným způsobem popsáním žalobkyní, taková skutečnost toliko nebyla prokázána).
12. Vzhledem k tomu je zřejmé, že dceru L. nebylo možno v období od 1. 7. 2014 do 16. 9. 2015 (do něhož tedy spadá i období od 24. 8. do 16. 9. 2015, které je v nyní projednávané věci pro žalobkyni klíčové) považovat za nezaopatřené dítě dle § 50 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť se v něm soustavně nepřipravovala na budoucí povolání ve smyslu § 20 odst. 4 téhož zákona, protože nesplňovala podmínky stanovené v § 21 a násl. zákona o důchodovém pojištění ve spojení s § 81 odst. 10 školského zákona, ve znění účinném do 30. 9. 2020. V dotčeném období tudíž došlo k přerušení nároku žalobkyně na vdovský důchod, resp. na jeho výplatu, a tento jí byl opodstatněně pro dané období odňat (proti tomuto rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2015 se ostatně žalobkyně ani nebránila včasnými námitkami) a opětovně přiznán až od 17. 9. 2015. Žalovaná pak postupovala v souladu se zákonem, pokud z této skutečnosti vycházela při rozhodování o žádosti žalobkyně o opětovné přiznání vdovského důchodu ze dne 3. 2. 2021.

V. Závěr a náklady řízení

13. Soud tedy shledal námitky žalobkyně neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž soud musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
14. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve

věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Stejně tak ovšem právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší ani žalované, neboť se jednalo o věc důchodového pojištění (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. února 2023

Petr Pospíšil, v.r.
samosoudce